

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur

(2018/C 361/05)

Ordfører:	Tanya HRISTOVA (BG/EPP), borgmester i Gabrovo
Basisdokumenter:	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur — Europa-Kommissionens bidrag til stats- og regeringschefernes møde i Göteborg den 17. november 2017
	COM(2017) 673 final
	Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen
	COM(2018) 23 final

I. ANBEFALEDE ÆNDRINGER

Anbefalet ændring 1

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Betragtning 2

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
(2) Unionen har, inspireret af disse værdier, haft held til at bringe lande, samfund og mennesker sammen i et unikt politisk projekt, og resultatet har været den længste periode med fred i Europa, som samtidig har ført til social stabilitet og økonomisk velstand. Medlemsstaterne har tilsluttet sig de værdier, der er fastsat i traktaten, og det har skabt et fælles grundlag, som er kendetegnende for den europæiske livsstil og identitet og giver Unionen dens plads på den globale scene.	(2) Unionen har, inspireret af disse værdier, haft held til at bringe lande, deres regioner, byer og landområder , samfund og mennesker sammen i et unikt politisk projekt, og resultatet har været den længste periode med fred i Europa, som samtidig har ført til social stabilitet og økonomisk velstand. Medlemsstaterne har tilsluttet sig de værdier, der er fastsat i traktaten, og det har skabt et fælles grundlag, som er kendetegnende for den europæiske livsstil og identitet og giver Unionen dens plads på den globale scene.

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 2

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Betragtning 3

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(3) Unionen og dens medlemsstater står over for mange forskellige udfordringer, herunder populisme, fremmedhad, splittende nationalisme, forskelsbehandling, spredning af falske nyheder og desinformation samt udfordringen med radikaliserings. Disse fænomener kan udgøre en alvorlig trussel mod grundlaget for vores demokratier, underminere tiltroen til retsstaten og demokratiske institutioner og forhindre følelsen af et fælles tilhørsforhold i og mellem vores europæiske samfund.</p>	<p>(3) Unionen, dens medlemsstater samt de lokale og regionale myndigheder står over for mange forskellige udfordringer, herunder populisme, fremmedhad, splittende nationalisme, forskelsbehandling, spredning af falske nyheder og misinformation samt udfordringen med radikaliserings. Disse fænomener kan udgøre en alvorlig trussel mod grundlaget for vore demokratier på alle forvaltningsniveauer, underminere tiltroen til retsstaten og de demokratiske institutioner og forhindre et fælles tilhørsforhold i og mellem vores europæiske samfund.</p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 3

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Betragtning 4

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	<p>(5) De lokale og regionale myndigheder spiller en central rolle i uddannelses- og kulturpolitikkerne, da de befinder sig tæt på de europæiske borgere og opfattes som det forvaltningsniveau, der er nærmest befolkningen. De lokale og regionale myndigheder bør derfor fortsat være omdrejningspunktet for gennemførelsen og tilpasningen af de foreslåede foranstaltninger og reformer samt inddrages i de tidlige faser af beslutningsprocessen for at garantere effektive resultater og for at sikre, at merværdien af EU's uddannelses- og kulturpolitik kan mærkes i praksis.</p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 4

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Betragtning 12

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	<p>(13) <i>I den sammenhæng er det desuden værd at understrege, at det er af afgørende betydning at undersøge de regionale forskelle og de økonomiske og sociale konsekvenser, der opstår som følge af kompetencegab og misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder i EU, når der udarbejdes reformer af uddannelses- og erhvervsuddannelses-systemerne.</i></p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 5

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Betragtning 13

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>(13) På denne baggrund er det afgørende, at medlemsstaterne gør en øget indsats for at gennemføre alle målene i Pariserklæringen fra 2015. Det er særligt vigtigt fortsat at fremme fælles værdier som vektorer for samhørighed og inklusion, fremme gennemførelsen af deltagerbaserede læringsmiljøer på alle uddannelsesniveauer, forbedre uddannelsen af lærerne i medborgerskab og mangfoldighed og fremme mediekendskab og de lærendes evne til at tænke kritisk.</p>	<p>(13) På denne baggrund er det afgørende, at medlemsstaterne gør en øget indsats for at gennemføre alle målene i Pariserklæringen fra 2015 og for at udstyre de lokale og regionale myndigheder med de nødvendige værktøjer til at sikre en effektiv gennemførelse i praksis. Det er særligt vigtigt fortsat at fremme fælles værdier som vektorer for samhørighed og inklusion, fremme gennemførelsen af deltagerbaserede læringsmiljøer på alle uddannelsesniveauer, forbedre uddannelsen af lærerne i medborgerskab og mangfoldighed og fremme mediekendskab og de lærendes evne til at tænke kritisk.</p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 6

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Betragtning 15

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
(15) Erasmus+ viser, at mobilitet og grænseoverskridende forbindelser er den mest effektive måde at opleve europæisk identitet. Det er af afgørende betydning, at alle kategorier af lærende drager lige stor nytte af de muligheder, som programmet giver, navnlig gennem skoleudveksling mellem medlemsstaterne. Virtuel mobilitet, især gennem e-Twinning-netværket, er et fremragende værktøj til at skabe direkte kontakt mellem elever og skal anvendes i langt højere grad i de kommende år og i kombination med fysisk mobilitet.	(15) Erasmus+ viser, at mobilitet og grænseoverskridende forbindelser er den mest effektive måde at opleve europæisk identitet. Det er af afgørende betydning, at alle kategorier af lærende drager lige stor nytte af de muligheder, som programmet giver, navnlig gennem skoleudveksling mellem og i medlemsstaterne. Virtuel mobilitet, især gennem e-Twinning-netværket, er et fremragende værktøj til at skabe direkte kontakt mellem elever og studerende og skal anvendes i langt højere grad i de kommende år og i kombination med fysisk mobilitet. Det foreslås i den sammenhæng tillige at indføre nye muligheder og udvide rækkevidden af de eksisterende muligheder for kulturel mobilitet.

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 7

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Artikel 2

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	3. udnytte, at de lokale og regionale myndigheder befinder sig tæt på de europæiske borgere, og at strategisk set er bedst placeret til at analysere og opfylde de forskellige kulturelle grupperes specifikke behov i deres lokalområde og til at lægge grunden for en effektiv interkulturel dialog samt fremme af fælles værdier.

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 8

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Artikel 4

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Fremme af inklusiv uddannelse	Fremme af inklusiv uddannelse
4. fremme inklusiv uddannelse for alle lærende, navnlig ved at:	4. fremme inklusiv uddannelse for alle lærende, navnlig ved at:

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>a) inkludere alle elever i uddannelse af høj kvalitet fra en tidlig alder</p> <p>b) give elever og studerende den nødvendige støtte ud fra deres behov, herunder elever og studerende med en dårlig socioøkonomisk baggrund, elever og studerende med indvandrerbaggrund, elever og studerende med særlige undervisningsbehov og de dygtigste lærende</p> <p>c) muliggøre skift mellem forskellige uddannelsesniveauer og give mulighed for passende studie- og erhvervsvejledning</p>	<p>a) inkludere alle elever i uddannelse af høj kvalitet fra en tidlig alder og sikre, at der er lige muligheder og adgang til uddannelse af høj kvalitet for alle studerende, herunder personer med sproglig, religiøs, etnisk eller anden minoritetsbaggrund</p> <p>b) give elever og studerende den nødvendige støtte og vejledning ud fra deres behov, herunder elever og studerende med en dårlig socioøkonomisk baggrund, elever og studerende med indvandrerbaggrund, herunder flygtninge, der ønsker at blive integrerede som borgere i EU, elever og studerende med særlige undervisningsbehov og de bedst præsterende lærende</p> <p>c) imødekomme de særlige behov hos lærende i regioner med geografiske og demografiske udfordringer, herunder lærende i regionerne i den yderste periferi</p> <p>d) muliggøre skift mellem forskellige uddannelsesniveauer og give mulighed for passende studie- og erhvervsvejledning og tilrettelægge forløb, der omfatter støtte og uddannelsesmuligheder gennem hele livet for alle lærende</p> <p>e) tillægge sprogindlæring en større rolle i grundskolens læseplaner, idet den er mest effektiv på et tidligt tidspunkt, og dårlig sprogindlæring betragtes også som en af de største hindringer for den frie bevægelighed for personer og for etableringen af en arbejdsstyrke, der er relevant for behovene i den europæiske økonomi</p> <p>f) give unge mulighed for at erhverve og udvikle nye færdigheder gennem formel og ikkeformel læring, eftersom dette ikke blot fremmer deres beskæftigelsesegnethed på grund af en bedre afstemning af deres færdigheder og arbejdsmarkedets behov, men også gør dem i stand til at bidrage mere aktivt til solidaritetsprojekter og forme Europas fremtid ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ CDR 851/2017 — Investering i Europas unge og et europæisk solidaritetskorp.</p>

Begrundelse

Yderligere styrkelse af fokus inden for nogle områder på de specifikke uddannelsesbehov og lige muligheder og tilføjelse af mulighederne for livslang vejledning og uddannelse, da uddannelse ikke bør være begrænset til lærende i en særlig aldersgruppe.

Anbefalet ændring 9

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Artikel 6

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Fremme af den europæiske dimension i undervisningen	Fremme af den europæiske dimension i undervisningen
6. fremme den europæiske dimension i undervisningen ved at tilskynde til:	6. fremme den europæiske dimension i undervisningen ved at tilskynde til:
a) en forståelse af den europæiske sammenhæng og den fælles arv og bevidsthed om mangfoldigheden i Unionens medlemsstater	a) en forståelse af den europæiske sammenhæng og den fælles arv og bevidsthed om mangfoldigheden i Unionens medlemsstater, herunder de mange forskellige subnationale strukturer, for at fremme en forståelse af en fælles europæisk kulturarv
b) en forståelse af baggrunden for Unionen samt af dens funktionsmåde	b) en forståelse af baggrunden for Unionen samt af dens funktionsmåde, herunder den enkeltes rettigheder som EU-borger
c) deltagelse af elever og lærere i e-Twinning-netværket og i grænseoverskridende mobilitet, særligt for skoler	c) deltagelse af elever og lærere i e-Twinning-netværket og i grænseoverskridende mobilitet, særligt for skoler
d) projekter i praksis for at øge bevidstheden om EU i læringscentre, navnlig gennem direkte interaktion med de unge	d) projekter i praksis for at øge bevidstheden om EU i læringscentre, navnlig gennem direkte interaktion med de unge på lokalt og regionalt plan — som det forvaltningsniveau, der er tættest på dem
	e) en indstilling til livslang læring, der omfatter, men ikke begrænser sig til, voksenuddannelse, og som fremmer en vedvarende kritisk tankegang og stræben efter viden og ekspertise, som kan dyrkes så tidligt som på grundskole- (eller førskole-) niveau og bør integreres i alle uddannelsesstadier
	f) større fokus på emner, der er relevante for digitaliseringen af det europæiske samfund med henblik på at gøre de lærende mere fortrolige med programmeringsbegreber og indføre kompetencer inden for cybersikkerhed og mediekendskab
	g) målet om at give alle studerende i Europa mindst én iværksættererfaring for at fremme mere iværksætterorienteret- samt projekt- og undersøgelsesbaseret læringspraksis inden for både formel og uformel uddannelse

Begrundelse

De subnationale strukturers mangfoldighed i EU's medlemsstater er et væsentligt element i EU's politiske og kulturelle arv og et centralt referencepunkt for udvikling af aktivt medborgerskab på grundlag af de rettigheder, der er forbundet med EU-borgerskabet.

Anbefalet ændring 10

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Artikel 7

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>Støtte til lærerne og undervisningen</p> <p>7. sætte lærerne, skolelederne og det akademiske personale i stand til at fremme fælles værdier og give inklusiv uddannelse, ved hjælp af:</p> <p>a) foranstaltninger til at ruste lærerne, skolelederne og det akademiske personale til at viderebringe budskabet om fælles værdier og fremme aktivt medborgerskab og samtidig videreformidle en fornemmelse af tilhørsforhold og reagere på de lærendes forskellige behov og</p> <p>b) fremme udveksling og peer-læringsprogrammer samt vejledning og rådgivning for lærerne og det akademiske personale</p>	<p>Støtte til lærerne og undervisningen</p> <p>7. sætte lærerne, skolelederne og det akademiske personale i stand til at fremme fælles værdier og give inklusiv uddannelse, ved hjælp af:</p> <p>a) foranstaltninger til at ruste lærerne, skolelederne og det akademiske personale til at viderebringe budskabet om fælles værdier og fremme aktivt medborgerskab og samtidig videreformidle en fornemmelse af tilhørsforhold og reagere på de lærendes forskellige behov</p> <p>b) fremme udveksling af bedste praksis og peer læringsprogrammer samt vejledning og rådgivning for lærerne og det akademiske personale samt mobilitet gennem Erasmus + programmet ⁽¹⁾ og</p> <p>c) fremme foranstaltninger for at lette dialogen mellem lærere og forældre/omsorgspersoner, så man styrker forbindelsen mellem skolen og familien/hjemmet, og så man skaber en varig dialog, som er afgørende for elevernes vellykkede integration i skolemiljøet og for deres generelle socialisering.</p> <p>⁽¹⁾ COR-2017-03139 — SEDEC-VI/029: Modernisering af skolevæsenet og de videregående uddannelser.</p>

Begrundelse

—

Anbefalet ændring 11

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Artikel 11

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	<p>12. sikre, at alle offentlige institutioner, skoler og uddannelsesinstitutioner i EU har det nødvendige højhastighedsbredbånd og digitale udstyr, navnlig i områder med geografiske, demografiske eller sociale udfordringer, for at undgå at øge uddannelses- og kulturforskellene i den digitale tidsalder.</p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 12

Forslag til Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen

Artikel 15

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
15. vurdere og evaluere de tiltag, der er iværksat for at imødekomme denne henstilling, navnlige ved hjælp af ET2020-rammen, herunder rapporten om uddannelsesovervågning.	15. vurdere og evaluere de tiltag, der er iværksat for at imødekomme denne henstilling, én gang om året under det europæiske semester og ved hjælp af ET2020-rammen, herunder rapporten om uddannelsesovervågning.

Begrundelse

Henvisning til det europæiske semester som et aspekt, der vil kunne sikre effektiv overvågning og evaluering af fremskridtene på området.

II. POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Generelle bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg støtter den overordnede vision om et europæisk uddannelsesområde og er enig i, at uddannelse og kultur er vigtige faktorer for at gøre Europa mere modstandsdygtig i forbindelse med stigende globalisering og den nuværende geopolitiske udvikling;
2. er også enig i, at der er behov for at skabe støtte til den kerne af grundlæggende værdier, som den Europæiske Union er baseret på, og som alle EU-medlemsstater har tilsluttet sig, da de kom med i EU. Udvalget understreger i den forbindelse vigtigheden af et fortsat og fælles engagement for at holde disse værdier i hævd som et vigtigt aspekt i den europæiske identitet, og som forudsætter et aktivt EU-medborgerskab med rødder i en mangfoldighed af kulturer;
3. understreger, at uddannelse og kultur har en stor indvirkning på alle livets områder og specifikt på styrkelse af samfundet, og dermed er et vigtigt værktøj for større kulturel integration mellem europæerne og således fremme af den sociale inklusion. Udvalget bemærker, at uddannelse i medborgerskab er et vigtigt element i den forbindelse og understreger, at borgeroplysningen om EU-medborgerskab først og fremmest bør være henvendt til de unge ⁽¹⁾;
4. understreger, at hovedansvaret for uddannelses- og kulturpolitikkerne påhviler medlemsstaterne og deres regionale og lokale myndigheder, og at EU-tiltag i henhold til EUF-traktatens artikel 6 udelukkende skal supplere, understøtte og koordinere de tiltag, som medlemsstaterne iværksætter, samt befordre regionale og territoriale samarbejdsinitiativer på disse områder. Udvalget understreger desuden, at EU-tiltag på dette område skal være fuldt ud berettigede set ud fra et nærheds- og proportionalitetsperspektiv;
5. fremhæver kulturens store betydning for identitetsskabelse, og dermed er der et behov for at se nærmere på, hvordan man gennem kultur kan styrke europæisk identitet for at underbygge legitimiteten af de demokratiske strukturer på EU-niveau, og udvalget støtter derfor initiativer, der blandt europæerne skal skabe gensidig forståelse for og kendskab til den værdi, som kulturelle og kunstneriske udtryksformer rummer, med det sigte at styrke de fælles kulturelle elementer i vores europæiske identitet;
6. påpeger, at de lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle inden for uddannelses- og kulturpolitikkerne på grund af deres nærhed til EU-borgerne, og insisterer på, at de fortsat skal være omdrejningspunkt for gennemførelsen og tilpasningen af de foreslåede foranstaltninger og reformer;

⁽¹⁾ CDR 1319/2017.

7. mener, at forslaget i sin nuværende form synes at overholde nærhedsprincippet, og understreger betydningen af at respektere proportionalitetsprincippet for at sikre, at der ikke genereres nye finansielle eller administrative byrder og samtidig sikre en stærk finansiel støtte til uddannelse og kulturarvspolitikker og programmer i den kommende FFR.

Europæisk dagsorden

8. Det Europæiske Regionsudvalg er enig i betydningen af de anførte centrale udviklingstendenser, og påpeger, at de ikke er uafhængige, og opfordrer til, at der forskes i, hvordan de er indbyrdes afhængige;

9. understreger den betydning, som Europe Direct-netværket spiller i forbindelse med viden om og formidling af det europæiske integrationsprojekt, idet netværket som en af sine opgaver har at udbrede information om elementerne i dette projekt til EU's borgere;

10. støtter fuldt ud forankringen af retten til uddannelse i den europæiske søjle for sociale rettigheder som en grundlæggende social rettighed og en grundlæggende menneskerettighed ⁽²⁾.

Europæisk identitet og bevidstheden om kulturarv

11. Det Europæiske Regionsudvalg fremhæver betydningen af EU's værdier, som omhandlet i chartret om grundlæggende rettigheder — menneskelig værdighed, frihed, lighed og solidaritet — for det fælles bedste og opfordrer derfor til øget inklusion og respekt for de europæiske befolkningers åndelige og etiske arv og til påskønnelse af initiativer, der fremmer bedre sameksistens;

12. understreger betydningen af, at man afsætter opmærksomhed og midler til kendskabet til og udbredelsen af europæisk kultur, historie og identiteter. I denne forbindelse foreslås det at udvide programmet »Europa for Borgerne«, så det kan sikres, at et større antal initiativer, der har dette som målsætning, kan modtage støtte;

13. fremhæver betydningen af, at medborgerne deltager i EU's politiske tiltag, og som det kommer til udtryk i rapporten »Reaching out to EU Citizens: a new opportunity« (At nå ud til EU-borgerne: en ny mulighed), understreger den grundlæggende betydning af begrebet fællesskab, som omfatter de lokale, regionale, nationale og internationale sammenhænge, mennesker lever i, for at skabe et fælles offentligt rum, hvor enkeltpersoner kan interagere i fællesskab ud fra et værdigrundlag ⁽³⁾. Europæisk identitet og fælles værdier bør supplere eksisterende regionale og nationale ideer om tilhørsforhold med henblik på at fremme et medborgerskab på flere niveauer, som det fremgår af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og artikel 2 i Lissabontraktaten;

14. gentager betydningen af det europæiske år for kulturarv i 2018 for fremme af kulturel bevidsthed samt kulturens rolle, både med hensyn til at styrke den europæiske identitet og til at støtte inklusion;

15. opfordrer til et stærkere engagement i medlemsstaterne samt regionerne og byerne med henblik på at udvikle en europæisk vision og skabe større synlighed af EU's projekter og initiativer, som i øjeblikket undergraves af, at fremgang ofte tilskrives de enkelte nationer, mens fiaskoer tilskrives EU, som Kommissionens formand Jean-Claude Juncker understregede i sin tale om Unionens tilstand i 2016;

16. opfordrer til specifikke foranstaltninger for at bevare, udvikle og udbrede europæisk traditionel kunst og håndværk, den levende arv og historie og andre kulturelle og kunstneriske initiativer og aktiviteter, der er en del af kulturen i det moderne europæiske samfund, og som fremmer en fælles identitet på grund af deres interaktive karakter, der letter aktiv læring og det kulturelle engagement;

17. opfordrer derfor til, at det europæiske år for kulturarv i 2018 kommer til at indgå i strategiske initiativer, som støtter regional kulturel udvikling, øger det gensidige kendskab og åbner nye muligheder for en bæredygtig kulturel turisme. Denne slags initiativer kunne finansieres over programmet Et Kreativt Europa, således at udbredelsen af den europæiske kulturarv fremmes efter 2018;

⁽²⁾ CDR 3141/2017.

⁽³⁾ »Reaching out to EU Citizens: a new opportunity« (s. 10), ved Luc Van den Brande, RU-medlem og særlig rådgiver for Kommissionsformand Jean-Claude Juncker, om hvordan kontakten med borgerne kan styrkes (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf)

18. opfordrer til, at det europæiske kulturarvsmærke bliver en del af dette initiativ til en styrkelse af den europæiske identitet, idet det knyttes tættere sammen med regionerne, at procedurerne for udvælgelse af nye steder, der kan komme i betragtning til mærket, tydeliggøres, at dets udbredelses styrkes, og at det udstyres med effektive midler til udbredelse;
19. foreslår, at der indføres nye muligheder for kulturel mobilitet for værker og kunstnere omfattende alle regioner, herunder mere fjerntliggende områder såsom regionerne i den yderste periferi og øregioner;
20. understreger, at de lokale og regionale myndigheder strategisk set er bedst placerede til at analysere og opfylde de forskellige befolkningsgruppers specifikke behov i deres lokalområde, lægge grunden til en effektiv interkulturel dialog samt øge kendskabet til og fremme borgernes adgang til den fælles europæiske kultur;
21. fremhæver betydningen af at udstyre kulturarven med nye anvendelsesformål, at udvikle de kulturelle og kreative industrier og give de fremtidige kulturarbejdere mulighed for uddannelse og specialisering;
22. fremhæver kulturens rolle som et middel til at bringe folk tættere sammen, idet den giver mulighed for at knytte kulturelle og sproglige bånd. Den er også et redskab, der kan sætte gang i en politisk og økonomisk dialog, idet den fremmer gensidig forståelse og skaber tillid, interesse og respekt staterne imellem;
23. påpeger, hvor vigtigt det er at bibringe unge europæere et kendskab til europæisk kultur og de dermed forbundne værdier.

Uddannelse

24. Det Europæiske Regionsudvalg påpeger, at digitaliseringen af samfundet i Europa og de europæiske uddannelser kan vise sig at være EU's mest forandringsfremmende bestræbelse i øjeblikket. Der er tale om en flerdimensional proces, der gradvis skal være med til at udvikle den erfaring, elever i alle aldre gør sig i klasseværelset, men også kommunikation, evaluering, forvaltning og administration, dataindsamling og analyse på alle stadier af deres uddannelse;
25. henleder opmærksomheden på konsekvenserne af misbrug af digitale ressourcer, som kan blive et ødelæggende instrument i hænderne på antidemokratiske kræfter, og hilser derfor Kommissionens meddelelse om »Bekæmpelse af desinformation på internettet: en europæisk tilgang« velkommen⁽⁴⁾, som overordnet set afspejler de fire centrale begreber — gennemsigtighed, integritet, deltagelse og samarbejde — som beskrives i rapporten »Reaching out to EU Citizens: A New Opportunity«⁽⁵⁾;
26. er som formuleret af Kommissionen bekymret over, at »mange skoler endnu ikke [har] adgang til højhastighedsforbindelser og digitalt udstyr«. Dette forværres af, at mange af disse skoler er beliggende i regioner med demografiske, geografiske og sociale udfordringer, bl.a. øregioner, fjerntliggende regioner og regioner i den yderste periferi, hvilket vil øge de uddannelsesmæssige kløfter i stedet for at udjævne dem, medmindre der træffes hurtige foranstaltninger;
27. fremhæver, at der med digitaliseringen stilles yderligere krav til lærernes færdigheder og kompetencer, og at de berørte parter er nødt til at forberede lærerstanden rettidigt og på passende vis under deres uddannelse, efter- og videreuddannelse. Samtidig påpeger udvalget, at dette skaber muligheder for innovative undervisningsmetoder og interaktion;
28. advarer endvidere om, at øget digitalisering også øger angrebsfladen og konsekvenserne af mulige cybertrusler, som yderligere forstærkes af den kritiske og private karakter af de data, som skolerne indsamler og arbejder med;
29. anbefaler kraftigt med hensyn til det foregående punkt, at begrebet »indbygget sikkerhed« bør finde anvendelse i såvel undervisningsprogrammet og enhver anden form for software eller database, der anvendes af uddannelsesinstitutionerne. Der bør indføres gennemsigtige politikker for indsamling og lagring af personoplysninger;

⁽⁴⁾ COM (2018) 236 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf

30. erkender, at de første holdninger, værdier og identitet i vid udstrækning dannes inden for familien og i det hjemlige miljø generelt og tilskynder til indførelsen af foranstaltninger for et aktivt samarbejde med forældre og derved en styrkelse af forbindelserne mellem forældre og skole og »en samlet tilgang for hele skolen« i almindelighed;
31. påpeger, at dårlige sprogkunders udgør en væsentlig hindring for arbejdstagernes frie bevægelighed, og fremhæver, at initiativer for livslang læring og programmer for indledende og vedvarende sprogundervisning sætter den europæiske arbejdsstyrke og de faguddannede i stand til bedre at imødekomme arbejdsmarkedets behov;
32. henleder opmærksomheden på, at sprogindlæring anses for at være langt mere effektiv i en tidlig alder, og opfordrer til, at sprogindlæring kommer til at spille en større rolle i grundskolens læseplaner;
33. foreslår, at det forvaltningsniveau, der er ansvarligt for fastsættelsen af skolernes læseplaner, retter øget fokus på kulturelle og etnografiske aspekter af historien med en kritisk og filosofisk analyse af de universelle værdier, der indgår i diversiteten, og også indarbejder et afsnit om EU i disse læseplaner, hvori menneskerettighedernes rolle, europæisk medborgerskab som et ideal og en kosmopolitisk indstilling fremhæves som elementer i Unionen. Udvalget foreslår derfor at udbygge samarbejdet med kulturelle aktører på lokalt plan for bl.a. som supplement til skolernes læseplaner at udarbejde en kulturel uddannelsesplan og en kulturrute, der viser det lokale udbud af kunst og kultur;
34. opfordrer endvidere til, at der lægges større vægt på emner, der er relevante for samfundets digitalisering, så de lærende bliver mere fortrolige med begreber vedrørende programmering, og der indføres kompetencer — som ikke kun er tekniske, men også etiske, kritiske og reflekterende — på området for cybersikkerhed, sociale netværk og mediekendskab;
35. støtter intentionen om at give alle studerende og lærlinge i Europa mindst én iværksættererfaring, eventuelt i et andet EU-land, og opfordrer til mere iværksætterorienteret samt projekt- og undersøgelsesbaseret læringspraksis inden for både formel og uformel uddannelse og i virksomheder, foreninger, stiftelser og andre typer offentlige og private organer, således at iværksætteri og kreativitet fremmes. Udvalget opfordrer derfor til yderligere samarbejde mellem skoler, den private sektor og aktører i den tredje sektor og også til, at uddannelsesprogrammerne tilrettelægges således, at de studerendes kvalifikationer matcher arbejdsmarkedets behov;
36. støtter foranstaltninger til at sikre lige muligheder for alle elever, lærlinge og studerende samt at mindske ulighed, og anbefaler, at der udføres tilbundsående forskning i de bagvedliggende årsager til disse uligheder med henblik på at forbedre effektiviteten af EU's initiativer på området;
37. anbefaler helt konkret, at budskabet om at »gå videre end lige muligheder« forstås som »tilvejebringelse af lige muligheder« som et middel til at sikre inklusion, som forudsætter en målrettet indsats. En sådan indsats bør ikke begrænses til at behandle resultaterne af spørgsmål såsom ulighed, underrepræsentation og udelukkelse ved at omfordele uddannelsesmulighederne. Myndighederne bør i stedet fokusere på at finde frem til de underliggende årsager og hjælpe de berørte borgere og samfund med at overvinde dem. De lokale og regionale myndigheder, der er tættest på de europæiske borgere, bør have beføjelser til at undersøge, udforme og gennemføre sådanne foranstaltninger i henhold til lokalsamfundenes særlig behov;
38. understreger, at det er af afgørende betydning at undersøge de regionale forskelle, fastlægge et fælles grundlag i EU-medlemsstaternes uddannelsessystemer og dermed afværge de økonomiske og sociale konsekvenser, der opstår, som følge af kompetencegab og misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder i EU, når der udarbejdes reformer af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne. Endvidere påpeger udvalget, at EU er nødt til fuldt ud at anerkende og udnytte civilsamfundsrepræsentanternes knowhow for igen at komme i øjenhøjde med græsrodsorganisationerne⁽⁶⁾;
39. gentager, at det er vigtigt at skabe en fælles ramme for anerkendelse af uformel og ikkeformel uddannelse for at lette udarbejdelsen af relevante nationale procedurer;
40. støtter kraftigt fremme af Erasmus+-programmet med henblik på at fordoble antallet af deltagere og nå ud til lærende, der kommer fra ugunstige vilkår senest i 2025, og udvide anvendelsesområdet til at omfatte livslang læring og mobilitet for undervisere, så der er mulighed for mobilitet for alle studerende på lige vilkår, uanset hvor de bor, herunder for studerende fra fjerntliggende regioner, øregioner og regioner i den yderste periferi;

⁽⁶⁾ Van den Brande, Reaching out to EU Citizens: a new opportunity, s. 14.

41. anbefaler, for at modvirke den stigende tendens til misinformationskampagner og falske nyheder, at EU-institutionerne tilskyndes til og får lettere ved at reagere hurtigt og proaktivt levere relevante data på en let forståelig måde. Bedre mekanismer til at besvare borgernes spørgsmål og betænkeligheder kan også gennemføres ved hjælp af moderne internetteknologier;
42. påpeger, at med henblik på at sikre lige adgang til Erasmus +-ressourcer, bør alle europæiske borgere have lige adgang til information og støtte. Derfor bør der træffes særlige foranstaltninger for at nå ud til dårligt stillede lærende. Hvis de lokale og regionale myndigheder får mulighed for at hjælpe borgere og organisationer i lokalsamfundet med at deltage i programmet, kan det bidrage til en udvidelse af Erasmus + på en bæredygtig og effektiv måde;
43. slår til lyd for aktiviteter, der tager sigte på øget administrativ kapacitet af eksisterende Erasmus +-kontorer såsom kortvarig udveksling af personale, administrative informationsdage og andre aktiviteter, som anses for nødvendige, for at rette op på Erasmus +-administrations manglende kvalifikationer i de forskellige uddannelsesinstitutioner, som igen fører til ulige muligheder blandt de studerende i disse institutioner;
44. foreslår, at man inden for rammerne af Erasmus + medtager aktiviteter, der hører under videnskabelige initiativer, der inddrager borgerne, og den dertil knyttede filosofiske tænkning på grund af disse aktiviteters relevans for livslang læring, deres evne til at opbygge stærke peer rollemodeller og deres betydning for fremme af uddannelser inden for videnskab, humaniora, samfundsvidenskab, teknologi, ingeniørvæsen og matematik (STEM);
45. minder om, at livslang læring omfatter, men ikke kan sidestilles med voksenuddannelse. Voksenuddannelse imødekommer den voksne befolknings uddannelsesbehov, der i stigende grad opstår som følge af ændrede arbejdsformer, samt formidler anden viden og samfundsmæssige færdigheder i forbindelse med livslang læring. Det afhænger af en vedvarende kritisk tankegang og stræben efter viden og ekspertise, som kan dyrkes så tidligt som på grundskole- (eller førskole-) niveau og bør integreres i alle uddannelsesstadier;
46. er klar over, at en styrkelse af Erasmus+ vil kræve ambitiøs finansiering og enklere procedurer, hvis programmets mål skal nås. På den baggrund erkender udvalget, at Det Forenede Kongerige i dag er en vigtig deltager i programmet, og opfordrer derfor til, at landets regioner og lokale myndigheder i de igangværende forhandlinger får mulighed for at deltage i europæiske samarbejdsprogrammer efter 2020 på samme vilkår som andre ikke EU medlemsstater;
47. støtter kraftigt prioriterede foranstaltninger til opbygning af inkluderende og forbundne videregående uddannelsessystemer og opfordrer til, at der lægges særlig vægt på perifere universiteter og universiteter i meget afsides beliggende regioner samt grænseoverskridende samarbejde. Den grundlæggende hypotese bør være den overbevisning, at intet universitet er perifert, og alle universiteter er eller også bør være regionale.

Vigtigste politikker

48. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig generelt over de vigtige politiske forslag fra Kommissionen og understreger betydningen af at inddrage hele det europæiske samfund og navnlig unge mennesker og lytte til dem i forbindelse med udformningen af politiske reformer inden for uddannelse og kultur;
49. advarer om, at en styrkelse af den europæiske dimension af Euronews er et skridt i den rigtige retning, men at dette kun kan være én del af en meget mere omfattende politik og strategi for medier og information som reaktion på den seneste tids samfundsmæssige og geopolitiske udviklinger.

Bruxelles, den 17. maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*